

Klimatplan

Främja kommunsektorns
miljö- och klimatomställning
genom hållbar finansiering

november 2022

KOMMUNINVEST

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
Vårt klimatmål	4
En överordnad prioritering – tre centrala perspektiv	6
Huvudinriktning för arbetet: hur kan vi bidra?	8
Slutord	10

Om detta dokument

Klimatplanen beskriver hur Kommuninvest, givet sitt uppdrag och nya EU-regelverk för finansiering av hållbar tillväxt, ska ta sig an det förändringsarbete som väntar. Dokumentet ska vara ett stöd för genomförandet av strategin för Kommuninvest i Sverige AB (Bolaget).

Inledning

Kommuninvest är en del av den offentliga sektorn sedan bildandet 1986. Våra medlemmar representerar nästan alla Sveriges kommuner och regioner, vi är kommunsektorns största långgivare och vi erbjuder våra medlemmar och kunder lämplig lånefinansiering till lägsta möjliga kostnad, utan eget vinstintresse. Vi erbjuder också rådgivning, forskning, utbildning och digitala tjänster för god ekonomisk hushållning, styrning i finansiell balans och sund finansförvaltning.

Detta ger oss förutsättningar att kunna bidra i samhällets klimatrelaterade omställningsarbete, där kommunsektorn har en viktig roll eftersom det är i dess regi

som en betydande del av den grundläggande samhällsinfrastrukturen förvaltas och utvecklas.

Kommuninvest ska vara ett stöd för våra medlemmar och kunder i arbetet med att nå Parisavtalets ambitioner, Sveriges mål om klimatneutralitet till 2045, samt de individuella klimatmål som etablerats inom kommunsektorn. Vår främsta prioritering är att skapa värde och nytta för kunder, medlemmar och sektorn som helhet. Kärnan i klimatarbetet handlar därför om att med relevant stöd och genom en aktiv dialog med kommunala låntagare, bidra till minskade växthusgasutsläpp i svenska kommuner och regioner¹.

1) Även om det är klimatfrågan som står i fokus för denna plan, ska vårt arbete beakta samtliga sex EU-miljömål: 1. Begränsning av klimatförändringar; 2. Anpassning till klimatförändringar; 3. Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser; 4. Omställning till en cirkulär ekonomi; 5. Förebyggande och begränsning av miljöföroreningar; 6. Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem. Utöver klimatmål kan vi över tid komma att utveckla tydligare ambitioner för andra EU-miljömål där vi kan ge särskilt relevanta bidrag.

Vårt klimatmål

Det svenska långsiktiga klimatmålet innebär att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären år 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp.

Flera kommuner och regioner har mer ambitiösa mål än de nationella målen. Ett flertal större och medelstora kommuner har t.ex. samlats inom innovationsprogrammet Viable Cities med mål om klimatneutralitet till 2030 och många av de allmännyttiga bostadsbolagen arbetar för att vara fossilfria senast år 2030.

Eftersom Kommuninvest representerar hela kommunsektorn i finansieringsfrågor, och inte alla svenska kommuner och regioner valt att anta mer framåtutvecklade egna klimatmål, väljer Kommuninvest dock att koppla sitt eget övergripande klimatmål till det svenska nationella klimatmålet.

Kommuninvest har antagit följande mål för att inom ramen för kommunal finanssamarbeten främja kommunsektorns miljö- och klimatomställning:

Kommuninvest ska vara ett verktyg och stöd för att kommun- och regionsektorn ska kunna nå Sveriges mål om klimatneutralitet till år 2045

Målet innebär att de kommunala och regionala verksamheter vi finansierar inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären år 2045³.

För att kunna följa att utvecklingen går i önskvärd riktning behöver vi successivt mäta våra finansierade växthusgasutsläpp och hur de förhåller sig både till det långsiktiga målet och till etappmål. För Sveriges mål om klimatneutralitet har följande etappmål och referensår etablerats:

- Utsläppen år 2020 bör vara 40 procent lägre än utsläppen år 1990.
- Utsläppen år 2030 bör vara 63 procent lägre än utsläppen år 1990.
- Utsläppen år 2040 bör vara 75 procent lägre än utsläppen år 1990.

Eftersom Kommuninvest idag saknar kunskap om de utsläpp vi finansierar, är det centralt att inledningsvis etablera ett utgångsvärde⁴. Vår ambition är att senast 2024 etablera ett utgångsvärde för utlåningsportföljen, eftersom den delen av balansräkningen har tydligast koppling till våra finansierade växthusgasutsläpp⁵.

En uppskattning av utgångsvärdet för

2) Ev. kvarvarande utsläpp ned till noll uppnås genom så kallade kompletterande åtgärder, regeringens mål är att dessa inte ska överskrida 15 procent av utsläppsminskningen räknat från 1990. För att nå målet får även avskiljning och lagring av koldioxid av fossilt ursprung räknas som en åtgärd där rimliga alternativ saknas.

3) I likhet med det svenska klimatmålet kan delar av utsläpp ned till noll behöva uppnås genom så kallade kompletterande åtgärder.

4) Utsläppen ska fånga de tre "scope" som vår verksamhet direkt och indirekt bidrar till: scope 1 för direkta växthusgasutsläpp, som vår verksamhet har direkt kontroll över; scope 2 för indirekta utsläpp från elektricitet, dvs. förbrukning av el, fjärrvärme och fjärrkyla; samt scope 3 för indirekta växthusgasutsläpp som sker utanför verksamhetens gränser. Givet att vår organisation är relativt liten och vår finansieringsverksamhet är stor, är det scope 3-utsläppen som är de mest omfattande för oss.

5) I kommande version av klimatplan är det önskvärt att även adressera likviditetsportföljens påverkan, men då denna till stor del består av statspapper, med koncentration till Sverige och norra Europa, är de relaterade utsläppen begränsade. Inom utlåningsportföljen är det särskilt finansieringen av bostäder och fastigheter, kollektiv- och regionaltrafik, energiproduktion, vatten- och avloppshantering samt avfallshantering som är relevant.

finansierade växthusgasutsläpp förutsätts kunna göras med utgångspunkt från offentliga källor och/eller branschstatistik i kombination med egen eller annans modellering.

Därefter finns förutsättningar för Kommuninvest att etablera etappmål för finansierade växthusgasutsläpp, som bottenar i de nationella etappmålen och där etablerade principer för att definiera delmål för finansierade växthusgasutsläpp⁶ beaktas.

Det ligger i Kommuninvests uppdrag att finansiera de svenska lokala och regionala sektorernas utveckling och investeringar för ett gott och hållbart samhälle, vilket inkluderar att främja en utveckling inom kommunsektorn i riktning mot de nationella klimatmålen. Detta kan vi t.ex. bidra med genom kontinuerlig uppföljning och ökad transparens kring våra medlemmars och

kunders klimatarbete, och upplysa om detta i löpande rapportering och via aktiv dialog. Det är dock inte vår roll att exkludera viss utlåning, snarare ska vi verka för att uppmuntra arbete i önskvärd riktning. Nedan introduceras de centrala perspektiv som vi bör beakta och våra främsta redskap för att främja omställningsarbetet.

Utöver de insatser vi genomför för att minska indirekta utsläpp via finansieringsverksamheten är det fortsatt prioriterat att kontinuerligt minska vårt eget direkta klimatavtryck, genom löpande mätning och uppföljning och relevanta åtgärder och riktlinjer för såväl affärsresandet som kontorsverksamheten. Utgångsläget är att vi de senaste fem åren mer än halverat vårt totala klimatavtryck och att avtrycket per medarbetare är väl i nivå med motsvarande organisationers⁷.

6) T.ex. den standard för att beräkna finansierade växthusgasutsläpp som utvecklats av PCAF, the Partnership for Carbon Accounting Financials. Initiativet kom från en grupp holländska finansiella aktörer, men flera svenska banker har nu anslutit sig.

7) För 2021 redovisade Kommuninvest ett CO₂e-avtryck per medarbetare om 1,0 ton, att jämföra med det holländska kommunfinansieringsinstitutet NWB, som redovisade 1,2 ton CO₂e per medarbetare.

En överordnad prioritering – tre centrala perspektiv

Kommuninvests överordnade prioritering i klimatarbetet är att skapa nytta för enskilda medlemmar/kunder och kommunsektorn som helhet. Huvudprincipen behöver vara att i den regelefterlevnad som väntar för Bolaget, minimera den administrativa börda som

överförs på medlems- och kundkollektivet.

Tre perspektiv är särskilt viktiga att beakta och samordna: samverkan inom och utanför kommunsektorn, medlems- och kundrelationen samt det interna arbetet.

1) Sektor- och branschsamverkan

Den snabba utveckling som sker på EU-nivå med nya regelverk för hållbar finansiering innebär att det börjar ställas helt nya krav på kreditinstitut och andra finansiella aktörer.

Detta har direkt och indirekt påverkan på alla de kommunala aktörer som har en affärsrelation med en kreditgivare. De kan förvänta sig att i tilltagande grad behöva leva upp till kreditgivarens behov av information rörande påverkan från ESG-faktorer på affärsmodell och -strategi samt miljö- och klimatmässig hållbarhet i verksamheten. Successivt väntar för de största kommunala bolagen, via EU:s kommande hållbarhetsredovisningsdirektiv, även utökad egen upplysningsplikt.

För både kommunsektorn som helhet och enskilda kommuner, regioner och kommunala bolag torde nytta och skalfördelar kunna realiseras om relevanta aktörer samverkar. Här är det centralt att Kommuninvest, i sin roll som finansiär, tar en aktiv roll.

Vi ska samordna vårt arbete med andra relevanta organisationer och ta intryck av exempel och erfarenheter från andra, t.ex. våra nordiska systerorganisationer. Bland annat erbjuder Kommunalbanken sedan några år ett verktyg kopplat till fysisk klimatrisk. Med de nordiska systerorganisationerna pågår även dialog rörande mätning och rapportering av finansierade växthusgasutsläpp.

Bland de aktörer som är naturliga att samarbeta med på övergripande

nivå ingår IVL Svenska Miljöinstitutet, Naturvårdsverket, Rådet för främjande av kommunala analyser, SCB, SKR och Viable Cities, Relevanta branschorganisationer för samverkan inkluderar Avfall Sverige, Energiföretagen, Svenskt Vatten och Sveriges Allmännyttan.

Vi ska vidare ha en fortsatt tydlig närvaro i sammanhang där hållbar finansiering diskuteras, särskilt när det rör svenska förhållanden och våra primära målgrupper: medlemmar, kunder och institutionella placerare.

2) Stödja kunder / skapa engagemang / bygga kapacitet / informera / nudga

För en inte oväsentlig del av Kommuninvests medlemmar och kunder är det sannolikt utmanande att möta de nya informationsbehov som orsakas av indirekta och direkta upplysningskrav. Att förstå ESG-faktorerens påverkan på den långsiktiga finansiella planeringen lär bli ytterligare en utmaning.

En grundpelare för Kommuninvest behöver därför vara att utforma och planera ett arbete som bygger ett ömsesidigt förtroende gentemot kunder och medlemmar i dessa frågor. Det behöver vara uppenbart för kunder och medlemmar att vi agerar balanserat utifrån en gedigen kompetens samt att vi förstår och tar god hänsyn till de reella förutsättningarna inom kommunsektorn.

Det är därmed centralt att vårt stöd utformas på ett för medlemmarna och

kunderna enkelt och effektivt sätt. Det är också viktigt att vi i vår kommunikation och dialog sätter in den förändrade kravbilden på kreditinstitut och andra aktörer i sitt större sammanhang, dvs. att Parisavtalet och EU-gemensamma överenskommelser tar sikte på att finansiella flöden ska göras förenliga med en väg mot låga utsläpp av växthusgaser och klimatrezilient utveckling.

I detta arbete bör Kommuninvest använda sig av samtliga kanaler för dialog och kunskapsöverföring som vi förfogar över, samt även söka nå ut och föra dialog via de ekonomi- och finanschefsnätverk som etablerats hos prioriterade samverkansaktörer. För att nå målet om att alla kunder som kan ta ett hållbart lån också ska ta ett hållbart lån bör nudging användas där så är lämpligt och rimligt.

3) Samordning med andra huvudprojekt i Bolagets verksamhetsplan

Givet de för Bolaget utökade behoven av information och rapportering finns det en stark koppling mellan klimatplanen och de delar av verksamhetsplanen som rör nytt affärssystem och data som värdefull resurs. Här krävs väl utvecklad samordning, så att arbetet med affärssystem och data hanterar de behov av information, analys och data som följer på att integrera hållbarhetsperspektiv i kreditgivning, övervakning och rapportering. Detta för att sammanhållet skapa systemstöd och bolagsgemensam data som stödjer Bolagets alla processer.

Huvudinriktning för arbetet: Hur kan vi bidra?

Här redovisas de viktigaste redskapen vi förfogar över i vår roll som kreditinstitut för att främja kommunsektorns miljö- och klimatomställning. Ett antal av Bolagets funktioner – Kundgrupp, Forskning, Hållbarhet, Kommunikation samt Risk och Kontroll – har en särskilt viktig roll i att

kunna erbjuda stöd, kunskap och verktyg. Vi kan och bör agera via hela det spektrum som vi förfogar över, inklusive kunddialogen, medlemsuppföljningen, vår löpande publika rapportering, kommunikationen, utbildningsinsatser, forskningspublikationer och våra hållbara finansieringsprodukter.

Huvudinriktning för arbetet är att:

- förstå och analysera medlemmarnas och kundernas miljö- och klimatarbete och utvärdera hur det förhåller sig till Sveriges miljö- och klimatmål. Vi diskuterar hållbarhetsrelaterad finansiell påverkan med våra kunder, inhämtar information om deras mål för utsläppsminskning, följer upp och utvärderar. Vi samverkar med utvalda branschorganisationer rörande potential för minskning av växthusgasutsläpp och eftersträvar så långt möjligt att inte i onödan belasta våra kunder med nyttillkommande önskemål om information.

- anpassa vår analysmodell för att identifiera de låntagare som är i störst behov av dialog kring risk för att hållbarhetsfaktorer får en negativ finansiell påverkan. Utifrån ett riskbaserat förhållningssätt avgör vi vilka individuella låntagare som är mest relevanta att föra dialog med. Vi för dialog med utvalda branschorganisationer rörande miljö- och klimatrelaterade risker och riskhantering.

- inhämta hållbarhetsrelaterad information om kunder och medlemmar, för att kunna möta de nya regelverk och upplysningskrav som ställs på oss. I första hand via

offentlig statistik och datakällor samt egna beräkningar. Endast om det inte finns andra rimliga möjligheter att tillgodogöra oss den information vi behöver, ska vi begära den direkt från kund.

- utveckla innehållet i den statistik och de analyser som publiceras, så att ESG-faktorer av relevans får en mer framträdande roll.

I likhet med hur medlemmar idag kan ta del av riskvärden och finansiell statistik, med möjlighet att jämföra sig med liknande medlemmar och sektorn som helhet, så bör detsamma gälla även för ESG-relaterad information.

- uppmuntra särskilt ambitiöst hållbarhetsarbete hos våra kunder genom dedikerade hållbara låneprodukter. Vi erbjuder hållbar lånefinansiering idag men behöver bli mer proaktiva i detta arbete, vi ska verka för att alla kunder som kan ta ett hållbart lån ska göra det. Det förutsätter att vi kan skala upp utan för höga operativa kostnader, med effektiva interna processer och stöd i den digitala låneprocessen.

- engagera våra kunder i arbetet, bistå med råd och stöd, samt uppmuntra till omställning genom att göra det enklare att göra vissa val eller knuffa beteenden i rätt riktning.

- kontinuerligt arbeta för att minska klimatpåverkan i vår affärsverksamhet, primärt med fokus på vårt kontor, vår resursanvändning och vårt affärsresande.

Slutord

Kommuninvests uppdrag, vision och position gör oss unikt placerade för att kunna bidra i den pågående omställningen. Vår ambitionsnivå ska vara att underlätta för kredittagare inom kommun- och regionsektorn att ändamålsenligt kunna interagera med finansmarknadens aktörer, med EU-taxonomin och associerade regelverk som grund.

Med ett högt förtroende bland

medlemmar och kunder och en stark kund- och medlemsrelation kan vi med relevant stöd, incitament och andra verktyg främja omställningen. Centralt är att vi förmår beakta spännvidden i medlems- och kundkollektivet, med avseende på storlek, omfattning av den kommunala verksamheten samt förutsättningar vad gäller miljö- och klimatarbetet.

KOMMUNINVEST

Postadress: Box 124, 701 42 Örebro. Besöksadress: Fenixhuset, Drottninggatan 2, Örebro.
Telefon: 010-470 87 00. Telefax: 019-12 11 98. E-post: förnamn.efternamn@kommuninvest.se
www.kommuninvest.se